

ergo. nō necesse ē cadere. q̄ grā cōfirmatōis nō ē necessa-
 ria. ¶ Item magna charitas sufficit ad tolerandā mor-
 tem. sed possibile est eum qui baptisat anteq̄ hoc sacra-
 mentum percipiat per bona opa ad charitatem magnā
 37 peruenire. ergo sine hoc sacramento est salus pugnanti-
 bus. ¶ R̄. ddm̄ q̄ ē necessitas simplex. et est necessitas
 conditōnata. Simplex non est gratia confirmationis
 necessaria. sed necessaria ex conditōne. scz pugnanti et
 vincere volenti. sicut comedere necessarium est viuere
 volenti. ¶ Unde melchias papa dicit. et habetur de
 cōsecre. di. v. Quia in hoc mūdo tota etate victuris. in-
 ter hostes inuisibiles et pericula gradiendum ē. in bap-
 tismo regeneramur ad vitam. post baptisum confirma-
 mur ad pugnā. qz oēs viuentes in pugna viuunt. quia
 militia est vita hominis super terram. ex institutione
 ergo ecclesie est q̄ nullus ab hoc sacramento excipitur.
 sed omnes suscipere debent vt sint strenui pugnatores.
 et ideo si quis cum habet locum et tempus et oportuni-
 38 tatem negligendo contemnit. periculo se exponit. Ra-
 riones ergo probantes q̄ simpliciter necessarium sit nō
 valent. Et p̄mo auēras Rabani intelligit d̄ plenitudie
 39 copie n̄ sufficere. v̄ d̄ plenitudie n̄ nec. s̄ i robore. au-
 crotitas. ¶ Dug. intelligit d̄ eo q̄ viuere d̄ i pugna. Seq̄nt
 aueritas intelligitur ratione negligentie. et contem-
 40 ptus institutionis ecclesie. ¶ Ad illud quod obr̄ de cō-
 fessione fidei. ddm̄ q̄ illud nō est simile. quia credere ne-
 cessarium est cuiuslibet et quo est adultus. sed confiteri n̄
 41 tenetur nisi pro loco et tempore. ¶ Ad illud quod obr̄
 ad oppositum q̄ non est necessaria simpliciter. verum ē.
 42 quia morienti et non contemnti sufficit grā bap-
 tismalis. ¶ Ad illud vero qd obr̄ q̄ nō est necessaria ad pug-
 nam. ddm̄ q̄ quis li. ar. non cogat. n̄ tra infirmatū est
 pusillanimitate q̄ nunq̄ stare nisi grā fortificante sus-
 43 tineretur. et illa infirmitas curaretur. et ideo necessa-
 ria est ad statū non propter impellente tantum. sed p̄
 44 propter interiozem debilitatem. ¶ Ad illud qd obijctur q̄
 magna charitas p̄t augeri. ddm̄ q̄ sicut in bap-
 tismo cō-
 ringit q̄ homo bene se p̄pando habet gratiam q̄ datur i
 bap-
 tismo anteq̄ baptizetur. sic pot̄ ē in grā confirma-
 45 tōis. et tamē sacm̄ bap-
 tismi est necessariū nō supfluum
 qz illam grām efficacius dat. et illis dat qui per se non
 p̄t se sufficienter disponere sine sacramento. p̄ hūc ergo
 modū intelligendū in confirmatione. Est igitur neces-
 46 saria gratia confirmationis non sine que simpliciter n̄
 sit salus. sed sine qua vel per sacramentum vel alias ac-
 cepra non pugnando puenitur ad salutē.

Questio. iij.
 De modo sumendi illud sacramentū et de ordine. Et
 ostenditur q̄ istud sacramentum nō possit dari ante ba-
 ptisum. Et p̄mo ostenditur p̄ hoc q̄ bap-
 ptismus est fun-
 damentum et ianua sacramentoz. ergo si quis recipit

Distinctio. viij. de eucharistie sacro f̄m se.
 Distinctio sacm̄ bap-
 ptismi et cōfirmatōis sc̄q̄ euchar-
 istie sacm̄. Nec ē tertia ps hui⁹ p̄tis totalis de
 sacramentis. in q̄ maḡ tertio loco agit de sacro
 eucharistie. Diuidit̄ aut̄ hec ps in tres pres. In p̄ma a-
 git de eucharistia f̄m se. In secunda p̄ comparisonem ad
 suscipientes siue manducantes. infra dis. ix. Et sic due
 sunt res illius sacramenti. In tertia per cōpationez ad
 dispensantes siue cōficiētes. infra dis. xj. Si autē q̄rit̄
 qualis sit illa conuerſio. rē. Prima pars habet duas.
 In p̄ma determinat de his que antecedunt esse hui⁹

aliud de facto. cum non intret per sanuam. ne habz fū-
 damentum. nihil habet. Si tu dicas q̄ bap-
 ptismus. sic fundamentū de congruo. Contra. Innocentius dicit
 in quadam decretali q̄ non bap-
 ptisatus qui fuit ordina-
 tus et promotus in sacerdotē iterū erat rebaptisandus et
 ordinandus. sed ordo nō potest iterari siue recipiat ab
 eo qui potest dare de facto. siue ab eo qui potest dare d̄
 iure. ergo si non potuit recipere ordinem. pari ratione
 nec confirmationes. ¶ Item cōfirmatio respicit aliqd̄
 p̄teritens. quia quod non est non potest confirmari.
 sed nullum sacramentum necessario p̄ter confirmationis
 aliud a bap-
 ptismate. si ergo aliquid p̄supponit. videt̄
 q̄ bap-
 ptismum. Contra. Posterius ē sacm̄ eucharistie
 q̄ confirmationis. Sed sacramentum eucharistie po-
 test sumi ante bap-
 ptisum de facto. ergo et confirmationis
 vt viderur. ¶ Item video q̄ aliquis nō bap-
 ptisatus po-
 test mori pro xpo et confiteri xpm̄. ergo non bap-
 ptisatus
 potest habere rem hui⁹ sacramenti ante bap-
 ptisum. ergo
 pari rōne et sacramentū. ¶ Item quis ordies in sacra-
 mento ordinis ordinari sint. tamen qui recipit sup̄iorē
 ordines negligendo inferiores. nō est reordinandus. i-
 mo est ordinatus. ergo si ibi est ordo etiam quantum ad
 caracteres. et comparatio fm̄ maiorem. conuenientiam
 multo fortius viderur. in proposito q̄ non bap-
 ptisatus
 44 possit confirmari. ¶ R̄. dicendum q̄ non bap-
 ptisatus
 non potest confirmari. nisi prius baptizetur. Ratio
 autem huius venit ex duplici re huius sacramenti. Pri-
 mo ex parte gratie. quia ibi datur gratia iustificans. h̄
 roborans. et ista p̄supponit illam. Alia ratio venit ex
 parte characteris. quia character ille fundamentum ē ali-
 orum. ideo illo non imp̄t̄to alij non possunt imp̄t̄ri.
 Et quoniam cum in sacramentis non imp̄t̄itur cara-
 cter in quibus aptus natus est imp̄t̄ri. dicitur nihil
 fieri. et ideo non bap-
 ptisatus non potest in tali statu con-
 firmari. et concedo rationes ad hoc. Quomodo autem
 character bap-
 ptismalis fundamentum sit patet. quia ille
 respicit fidem siue inchoationem fidei. et alia respicit
 statum fidei. et sicut se habet fides ad statum. vt alij sta-
 tus ad incium. sic character ad characterem. ¶ Ad illud
 45 quod obijctur de eucharistia. iam patet. responsio. qz
 ibi character nullus imp̄t̄itur. et tra non habet adeo es-
 46 sentialem ordinem sicut confirmatio et ordo. ¶ Ad il-
 lud quod obijctur q̄ potest confiteri et mori. dicendū
 qz verum est sine sacramento. sed non sine re illius sacra-
 47 menti. et sicut res huiusmodi non potest haberi sine re il-
 lius sacramenti. sic nec character sine caractere. ¶ Ad il-
 lud quod obijctur de ordinibus. Dicendum q̄ non est
 simile. quia sicut patet non est essentialis compara-
 tio ordinum superiorum ad inferiores propter diuersi-
 tatem ministeriorum. Sed hoc melius patet suo loco

sacramenti. In secunda de his que integrantes esse hui⁹
 sacramenti. que sunt forma verbi et elementus. et hoc ibi
 forma vero est quam ipse ibidem edidit rē. Prima ps
 habet duas. quoniam antecedens hoc sacramentum ē
 duplex. quoddam quod nihil confert ad esse. sed ad ma-
 nifestum esse. et hoc est p̄figuratio et nominatio. Qd̄
 dam quod confert ad esse. vt institutō. Ideo prima ps
 habet duas. In prima determinat magister de huius sa-
 cramenti p̄figuratione. In secunda de institutione.
 ibi. Dic etiam consideranda occurrunt. In prima par-
 te primo ponit rationē nominandi. et modos figuradi
 ostendens quatuor. p̄cessisse figuras.

A Post sacramentū baptismi et confirmatiōis. Uidef n̄ bene ordinare sacra. prius em̄ est cibare qd̄ est eucharistia q̄ confirmari. quia puuloꝝ est. cibarū. **U**bi d̄ d̄ q̄ quis eucharistia sit cibo cōis. oim̄ bonoꝝ. tñ dicit aug. q̄ est cibus grandium et p̄fectoꝝ. Et quia sicut p̄ceden-

Determinat de sacri eucharistie noie et p̄figuratiōe. oñdēs q̄ tuoz p̄cessisse figuras. a

DI VIII

sacramenta. Et ita fm̄ consuetudinem moder/ne ecclesie sic p̄ us confirmatur paruulus q̄ cōmunicetur.

Post sacra

menti baptismi et confirmatiōis sequitur eucharistie sacramētū. p̄ baptismū mādāmur. p̄ eucharistiā i bono cōsūmamur. Baptism⁹ estus vici orū extinguit. eucharistia spūa liter reficit. Unde, excellenter eucharistia dicitur. i. bona gfa. quia in hoc sacro non mō est augmentū virtutis et gratie. s̄ ille totus sumitur q̄ est fons et origo totius gfe. **L**ui⁹ figura p̄cessit q̄ māna pluit de⁹ p̄rib⁹ in deserto. qui quotidiano celi pascebantur alimento. **C**ū panē angeloz māducauit homo. Sed tūc qui panē illū manducauerit mortui sunt. **I**ste vero panis viuus qui de celo descendit vitā mundo tribuit. **A**dāna illud de celo. hoc super celū. **I**llud scaturiebat in diem alterū reseruātū hoc ab omni corruptione alienum. **Q**uicumq̄ religiose gustauerit. corruptionem non videbit. **I**llud datum fuit antiquis post transitum maris rubri. vbi submersis egyptijs liberati sūt hebrei. **I**ta hoc celeste manna non nisi renatis prestari debet. **P**anis ille corp̄alis populuz antiquum ad dexteram p̄missiōis per desertuz eduxit. hoc esca celestis fideles huius seculi deser-

iste est optimus. et talis est iste cibus. **H**ic etiam est ille cibus qui est summum bonuz. scilicet christus dominus. et sic p̄cipue reperitur ibi ratio domi. **R**eperitur ibi etiam p̄ncipaliter ratio gratie. tum per moduz cōtentiū. tum per modum affectiui. **P**er modum contentiui. **Q**uia hoc est solum sacramentum quo ipsa gratia est contenta scdm̄ veritatem. immo plenitudo gratie. **U**nde assimilatur ipsi cbaritati que vnit fini. et habet

Exccellenter eucharistia dicitur. id est bona gratia. **Q**ueritur quare hoc sacramentum potius dicitur eucharistia. cum i omnibus datur gratia bona. et i baptismo marime datur magis gratia. **R**espondendum qd̄ b̄ proprie dicitur de eucharistia. tum quia p̄ncipaliter est ibi ratio boni. tum qz etiam ratio gratie. **R**atio boni quia bonum est diffusiuum et cōmunicatiuum. **U**nde cibus qui communicat se pluribus et per partes est bon⁹. **Q**ui communitat se pluribus totus et successiue melior est. vt verbum dei qd̄ predicatur. qui communitat se pluribus et totum et simul

Pala sig.

2

idem pro obiecto et pro fine. **R**atione affectui. quoniaz hic est carbo ignitus. caro scilicet christi que inflammatur et beatificat non tantum gratificat sed etiam multipliciter adiuuat. **P**rimum quidem quia est cibus in corpore rans capiti **J**ohannis sermo. **Q**ui manducat carnes me

tum transeuntes in celum subuehit. **U**nde recte viaticum appellatur. quia in via nos reficiens vsqz in patriam deducit. sicut ergo i mari rubro figura baptismi p̄cessit. ita in manna significatio dominici corporis. **H**ec duo sacramenta demonstrata sunt vbi delatere christi sanguinis et aqua proflexerunt. quia per sanguinem redemptionis et aquam ablutionis nos redimere venit a dyabolo et peccato. **S**icut israelitas per sanguinem agni paschalis ab exterminatore. **E**t per aquaz maris rubri ab egyptijs liberauit. **H**uius etiam sacramenti ritum melchisedech ostendit vbi panem et vinuz abrae obrulit. **U**nde vt ait **A**mbrosius intelligi datur anteriora esse sacramēta christiana. **Q**uoniam q̄ iudeorum.

De institutione sacramenti eucharistie.

Hic etiam consideranda occurrunt alia quattuor. scilicet sacramentum. institutio. forma et res. **S**acramentum dominus instituit. quando post tipicum agnum corpus et sanguinem suuz discipulis in cena porrexerit. **U**nde **E**usebius emisen⁹. **Q**uia corpus assumptum ablaturus erat ab oculis. et illaturus syderib⁹. necesse erat vt dicere sacm̄ nobis corporis et sanguinis cōsecraret. vt coleretur iugiter p̄ mysteriū quod semel offerebatur in precium.

tria. **S**ecunda quia institutus est a xpo. vt itinerant. siue transeunte. **T**ertio quia signum est transitus xpi sicut p̄base. **S**acramētū domin⁹ instituit. **Q**ueritur quare magis dñs ipse per se siue in propria p̄sōa hoc sacramentum et baptismū instituit. et ad hoc dicitur quia in baptismo c̄ inchoatio. in hoc cōsumatio. id illud instituit in p̄ncipio sue p̄dicatiōis. istud i fine et recessu a discipulis. et hoc duo cōfirmat **M**arb. vlti.

am in me manet **S**ecundo quia fortificat. **P**sal. Panis cor hominis cōfirmat **T**ertio quia delectamentum **Q**uarto valet ad augmentum fidei sicut dicitur infra distinctione. **U**ij. **Q**uinto ad subleuationem spei **S**exta sig **M**arbei vltio. **T**ertia sig **E**cce ego vobi gurascum etc. **S**exto **Q**uarta sig **Q**uarta sig **C**haritatis. quia est memoriale amoris. **M**arb. xvij. **H**oc quoniam scilicet feceritis. **S**eptimo ad remissionem venialium. sicut dicit **I**nnoctius.

Recte via ritum appellatur. quia in via nos reficiens etc. **C**ontra. quia si dicitur viaticū quia est viatorū pari ratione et alia sacramenta **R**esponso dicitur qd̄ viaticum dicitur triplici ex causa. **P**rima est quia cibus itinerantiū. quia datur transeuntibus de hac vita ad pa-

Sexta sig **Q**uarta sig

Eusebi⁹. **E**misen⁹

Ad intelligētis hui⁹ p̄tis fm̄ duo q̄ mgr̄ detēmi-
 nar duo p̄ncipaliter querūtur. Primo q̄rit de
 figura sacramēti eucharistie. Secūdo de institu-
 tione. Circa p̄mū querūtur tria. Primo. vtz sac̄m̄ eu-
 charistie debuit p̄figurari. Secūdo q̄rit de numero
 figurarū et sufficiētia. Tercio querit de figurarū p̄mi-
 nentia.

Questio **i**
 Quid sit sac̄m̄ p̄figurati. patet p̄ illud apli. i. ad Lo-
 rinbe. r. omēs eādē elcā sp̄alē mādū cauerunt. r̄ p̄terea
 hec om̄ia p̄tingebāt illis in figura. r̄ q̄ ita debuerit. ap-
 parer. q̄ si lex vet̄ fuit nobis futuroz figura. r̄ q̄ erant
 digniora maḡ d̄nt p̄figurari. cū h̄ sac̄m̄ sit dignissimū
 maxime debuit p̄figurari. Itē rōc alia oñditur. q̄ cō-
 gruū erat vt p̄cellus a tenebris ad lucē fieret mediante
 ymbra et figura. q̄ sicut natura nō sustinet repentinas
 imuratōes. sic nec aia. sed in hoc sac̄ramento est ipsa lux
 p̄ns. q̄ debuit p̄figurari. Itē h̄ sac̄m̄ est difficillimū
 ad credēdū. s̄ ad difficulta paulatim est infirmus p̄mo
 uēdus. Contra. mutatiois nō est mutatio. q̄ nec signū
 signū. sed sac̄m̄ hoc eoip̄o p̄ sac̄m̄ ē. est signū r̄ figura.
 ergo nō debuit p̄figurari nec p̄signari. Itē cōfirmatō
 r̄ extrema vncio sūt nō. le. sac̄ra. r̄ nō h̄nt figurā i ve-
 teri. Q̄ si dicas de vncioe regū. illud nihil ē. q̄ illd̄ spe-
 ciale. hic vlt. q̄ nec h̄ debuit h̄re. Itē baptism⁹ habuit
 figurā q̄ nō t̄m fuit figura. s̄ etiā remediū. vtz pura cir-
 cūcūsiō. sed nihil p̄cellit sac̄m̄ altaris qd̄ haberet et̄
 remediū. ergo h̄ sac̄m̄ ē sine figura. **Q**. d̄m. q̄ illd̄
 sac̄m̄ p̄figurati ē ē p̄figurati debuit. r̄ rōc sue dignita-
 tis. r̄ rōc difficultatis. Rōc dignitatis. q̄ p̄dicatuz et
 expectatū erat sicut donū dei excellentissimū. ideo figure
 butus sac̄m̄ p̄re debuerūt. vt i his fulcres expectatio si-
 delū. et dignitas hui⁹ sac̄m̄ famosior ostēderet. Cū si
 guraz p̄missio nō fuit aliud q̄ fame et̄ divulgatō. Rō-
 ne diffi. altaris. q̄ h̄ inf̄ sac̄ra cetera ē difficillimū ad
 credēdū. imo inf̄ cetera credibilia. id̄ debuerunt hoies ad

Questio **ii**
 Quid sit sac̄m̄ p̄figurati. patet p̄ illud apli. i. ad Lo-
 rinbe. r. omēs eādē elcā sp̄alē mādū cauerunt. r̄ p̄terea
 hec om̄ia p̄tingebāt illis in figura. r̄ q̄ ita debuerit. ap-
 parer. q̄ si lex vet̄ fuit nobis futuroz figura. r̄ q̄ erant
 digniora maḡ d̄nt p̄figurari. cū h̄ sac̄m̄ sit dignissimū
 maxime debuit p̄figurari. Itē rōc alia oñditur. q̄ cō-
 gruū erat vt p̄cellus a tenebris ad lucē fieret mediante
 ymbra et figura. q̄ sicut natura nō sustinet repentinas
 imuratōes. sic nec aia. sed in hoc sac̄ramento est ipsa lux
 p̄ns. q̄ debuit p̄figurari. Itē h̄ sac̄m̄ est difficillimū
 ad credēdū. s̄ ad difficulta paulatim est infirmus p̄mo
 uēdus. Contra. mutatiois nō est mutatio. q̄ nec signū
 signū. sed sac̄m̄ hoc eoip̄o p̄ sac̄m̄ ē. est signū r̄ figura.
 ergo nō debuit p̄figurari nec p̄signari. Itē cōfirmatō
 r̄ extrema vncio sūt nō. le. sac̄ra. r̄ nō h̄nt figurā i ve-
 teri. Q̄ si dicas de vncioe regū. illud nihil ē. q̄ illd̄ spe-
 ciale. hic vlt. q̄ nec h̄ debuit h̄re. Itē baptism⁹ habuit
 figurā q̄ nō t̄m fuit figura. s̄ etiā remediū. vtz pura cir-
 cūcūsiō. sed nihil p̄cellit sac̄m̄ altaris qd̄ haberet et̄
 remediū. ergo h̄ sac̄m̄ ē sine figura. **Q**. d̄m. q̄ illd̄
 sac̄m̄ p̄figurati ē ē p̄figurati debuit. r̄ rōc sue dignita-
 tis. r̄ rōc difficultatis. Rōc dignitatis. q̄ p̄dicatuz et
 expectatū erat sicut donū dei excellentissimū. ideo figure
 butus sac̄m̄ p̄re debuerūt. vt i his fulcres expectatio si-
 delū. et dignitas hui⁹ sac̄m̄ famosior ostēderet. Cū si
 guraz p̄missio nō fuit aliud q̄ fame et̄ divulgatō. Rō-
 ne diffi. altaris. q̄ h̄ inf̄ sac̄ra cetera ē difficillimū ad
 credēdū. imo inf̄ cetera credibilia. id̄ debuerunt hoies ad

Questio **iii**
 Quid sit sac̄m̄ p̄figurati. patet p̄ illud apli. i. ad Lo-
 rinbe. r. omēs eādē elcā sp̄alē mādū cauerunt. r̄ p̄terea
 hec om̄ia p̄tingebāt illis in figura. r̄ q̄ ita debuerit. ap-
 parer. q̄ si lex vet̄ fuit nobis futuroz figura. r̄ q̄ erant
 digniora maḡ d̄nt p̄figurari. cū h̄ sac̄m̄ sit dignissimū
 maxime debuit p̄figurari. Itē rōc alia oñditur. q̄ cō-
 gruū erat vt p̄cellus a tenebris ad lucē fieret mediante
 ymbra et figura. q̄ sicut natura nō sustinet repentinas
 imuratōes. sic nec aia. sed in hoc sac̄ramento est ipsa lux
 p̄ns. q̄ debuit p̄figurari. Itē h̄ sac̄m̄ est difficillimū
 ad credēdū. s̄ ad difficulta paulatim est infirmus p̄mo
 uēdus. Contra. mutatiois nō est mutatio. q̄ nec signū
 signū. sed sac̄m̄ hoc eoip̄o p̄ sac̄m̄ ē. est signū r̄ figura.
 ergo nō debuit p̄figurari nec p̄signari. Itē cōfirmatō
 r̄ extrema vncio sūt nō. le. sac̄ra. r̄ nō h̄nt figurā i ve-
 teri. Q̄ si dicas de vncioe regū. illud nihil ē. q̄ illd̄ spe-
 ciale. hic vlt. q̄ nec h̄ debuit h̄re. Itē baptism⁹ habuit
 figurā q̄ nō t̄m fuit figura. s̄ etiā remediū. vtz pura cir-
 cūcūsiō. sed nihil p̄cellit sac̄m̄ altaris qd̄ haberet et̄
 remediū. ergo h̄ sac̄m̄ ē sine figura. **Q**. d̄m. q̄ illd̄
 sac̄m̄ p̄figurati ē ē p̄figurati debuit. r̄ rōc sue dignita-
 tis. r̄ rōc difficultatis. Rōc dignitatis. q̄ p̄dicatuz et
 expectatū erat sicut donū dei excellentissimū. ideo figure
 butus sac̄m̄ p̄re debuerūt. vt i his fulcres expectatio si-
 delū. et dignitas hui⁹ sac̄m̄ famosior ostēderet. Cū si
 guraz p̄missio nō fuit aliud q̄ fame et̄ divulgatō. Rō-
 ne diffi. altaris. q̄ h̄ inf̄ sac̄ra cetera ē difficillimū ad
 credēdū. imo inf̄ cetera credibilia. id̄ debuerunt hoies ad

in baptismō q̄rit ad efficacā. in eucharistia q̄rit ad cō-
 tinētā. Tū p̄p̄ ecclie vncioe q̄ est i baptismō q̄rit ad
 inchoationē. in eucharistia q̄rit ad cōiunctionē. Vel i
 baptismō q̄rit ad signaculū xp̄ianitatis. i eucharistia
 q̄rit ad cultū deitatis. Unde q̄rit alia habeāt figu-
 ras aliq̄ mō. nō t̄m ita p̄cipue nec ita exp̄sse. Ad illud
 qd̄ obr̄ q̄ baptismus habuit figurā sc̄ificāre. d̄m. q̄ rō
 butus ē duplex. Prima ē q̄ baptismus ē remediū p̄tra
 moribū p̄nciosū r̄ mortifex. r̄ remediū puulozū q̄ ē nō
 possūt iuuare r̄ maiorū indiget auxilio. id̄ sac̄m̄ p̄cellit
 baptismū qd̄ de se haberet efficacā. nō sic ē de eucharis-
 tia. q̄m̄ est sac̄m̄ iā viuentiū r̄ aduloz. q̄ se p̄nt iuuare
 auxilio fidei r̄ motu li. ar. vñ supplet in eis fides quod
 deerat a p̄re sacramenti. r̄ sic patet q̄ sita.

Questio **ii**
 De numero et sufficiētia figurarū butus sacramēti.
 r̄ mgr̄ assignat q̄rtuo. s. agnū paschalē. māna. sac̄fici
 um. melchisedech. r̄ sanguinē q̄ p̄fluit de latere chab̄si.
 Sed vt q̄ mgr̄ assignet insufficiētē. q̄ alie figure p̄ce-
 cellerūt i sac̄ficijs et oblatōibz diuersoz. vt i bezo quē
 obrult manue. Judic. xiiij. r̄ sauo mellis. j. Re. iij. Itē
 videtur falsus in assignando manna p̄o figura. q̄ ba-
 but omnes sapozem. sed hoc non habet eucharistia. ob
 tūc alia sacramēta superfluerent. Itē obicitur de ob-
 latōne melchisedech. q̄ ip̄e obrult et dedit abrae. s̄ sa-
 cramentū eucharistie offert deo. r̄ ita nō videtur figu-
 ra. Item obicitur de agno paschalē r̄ eius sanguine
 quonā p̄cellit transitū maris rubri. ergo figuraz bap-
 tismi. r̄ ita videtur si recta fuit figura. q̄ et eucharistia
 fuit ante b. ptismū. quod absurdū est. Itē obicit de sā-
 guine que fluxit d̄ latere chab̄si. q̄ ille idē est i hoc sacra-
 m̄to fm̄ veritatē. et est signum et signatum resp̄cū
 eiusdem. quod ē omnino incōueniēs. **Q**. d̄m. q̄
 magister sufficiētē assignat figuraz in hoc sacramen-
 to habito resp̄ctu ad omēs leges. Nam in lege nature
 ponit figurā sac̄ficiū melchisedech. r̄ in lege moysi ag-
 nū r̄ māna. et in lege gratie sanguinē passionis. Et suf-
 ficientes sūt figure si attendamus ad ea q̄ p̄figurāt
 Nam in hoc sacramento est visibilis forma. et hec p̄sig-
 nata est i sac̄ificio melchisedech. Et est res contenta
 vt est hic in agno paschalē. Et res signata sūt. vt est
 hic in māna. Et virtus dans efficaciam. vt hic in sanguine
 qui fluxit de latere chab̄si. Unde tres p̄me tenēt rōc m̄
 figure. sed vltima magis tenet rationem cause. n̄hilo-
 minus tamen habet rōnem figure pensatis circumstā-
 tijs q̄ de passo et iā mortuo profuxit sanguis r̄ aqua.

Questio **iii**
 Quid sit sac̄m̄ p̄figurati. patet p̄ illud apli. i. ad Lo-
 rinbe. r. omēs eādē elcā sp̄alē mādū cauerunt. r̄ p̄terea
 hec om̄ia p̄tingebāt illis in figura. r̄ q̄ ita debuerit. ap-
 parer. q̄ si lex vet̄ fuit nobis futuroz figura. r̄ q̄ erant
 digniora maḡ d̄nt p̄figurari. cū h̄ sac̄m̄ sit dignissimū
 maxime debuit p̄figurari. Itē rōc alia oñditur. q̄ cō-
 gruū erat vt p̄cellus a tenebris ad lucē fieret mediante
 ymbra et figura. q̄ sicut natura nō sustinet repentinas
 imuratōes. sic nec aia. sed in hoc sac̄ramento est ipsa lux
 p̄ns. q̄ debuit p̄figurari. Itē h̄ sac̄m̄ est difficillimū
 ad credēdū. s̄ ad difficulta paulatim est infirmus p̄mo
 uēdus. Contra. mutatiois nō est mutatio. q̄ nec signū
 signū. sed sac̄m̄ hoc eoip̄o p̄ sac̄m̄ ē. est signū r̄ figura.
 ergo nō debuit p̄figurari nec p̄signari. Itē cōfirmatō
 r̄ extrema vncio sūt nō. le. sac̄ra. r̄ nō h̄nt figurā i ve-
 teri. Q̄ si dicas de vncioe regū. illud nihil ē. q̄ illd̄ spe-
 ciale. hic vlt. q̄ nec h̄ debuit h̄re. Itē baptism⁹ habuit
 figurā q̄ nō t̄m fuit figura. s̄ etiā remediū. vtz pura cir-
 cūcūsiō. sed nihil p̄cellit sac̄m̄ altaris qd̄ haberet et̄
 remediū. ergo h̄ sac̄m̄ ē sine figura. **Q**. d̄m. q̄ illd̄
 sac̄m̄ p̄figurati ē ē p̄figurati debuit. r̄ rōc sue dignita-
 tis. r̄ rōc difficultatis. Rōc dignitatis. q̄ p̄dicatuz et
 expectatū erat sicut donū dei excellentissimū. ideo figure
 butus sac̄m̄ p̄re debuerūt. vt i his fulcres expectatio si-
 delū. et dignitas hui⁹ sac̄m̄ famosior ostēderet. Cū si
 guraz p̄missio nō fuit aliud q̄ fame et̄ divulgatō. Rō-
 ne diffi. altaris. q̄ h̄ inf̄ sac̄ra cetera ē difficillimū ad
 credēdū. imo inf̄ cetera credibilia. id̄ debuerunt hoies ad

15 r nos sumim⁹. tamen nihilomin⁹ deo offerim⁹. Ad illud qd ob⁹ de agno paschali. ddm q agn⁹ ille ppe sig nificabat xpi passionē q erat radix r fudamētū. virtutem pbea oib⁹ factis. et id oia pcessit. Et quis oia sacra effu cacia habeat a passioe. q: tamē i b sacro vacat. r tunc tur xps passus. id est us et vsus illi⁹ agni pcpue b sacm si gnabat. r id figura baptisimi pcedebat nō rōe q ill⁹ sac/

16 mētū pfigurabat. s; rōe q pfigurabat passionē. Ad vl timū ddm q sanguis xpi q fluxit de latere xpi nō habu it ppe loquēdo rōem figure. q: ibi erat vitas. tamē rōne mōle manādi. q: pfluxit de latere mortui habuit rōnem quodāmodo pfigurādi. marime rōe aneri s; aq. et ist⁹ mel⁹ tacu⁹ fuit i pncipio h⁹ libri. r sic p; solutio obiecto rum.

Questio .ij.

De figurarū peminētia. r qrit. q figura sit expssior. vtz illa q fuit tpe legis nature. an illa q fuit tpe legis moy saice. an illa q fuit tpe legis grē. Et q illa q fuit tpe legi nature. videt auēre amb. de sacramētis. Apparet ante riora fuisse sacra xpianoz q; iudeoz. S; h nō v⁹ nisi rō ne legis nature. q; aliq mō magis fuerūt sacra xpianoz in illo tpe. s; nō qrit ad vitatē vel effi cacia. q; qrit ad expssione figure. Itē lex nature mag⁹ ducit cū lege grē siue euāgelij q; lex moy si. q; ius euāgelicū plus habz de naturali dicamē q; de institutioe. eodē tē in lege moy si. ergo et sacra expssius figurāt. vt v⁹. Itē h ipm v⁹ rōe. q; melchisedech obrulit sacrificiū i pane r vino. et in eisdē spēb⁹ mō offerit r celebrat sacramētū altaris. q; cū nō possit expssius figurari q; i simili fm spēm. videt. q; tūc pcessit figura expssissima. Ad oppositū arguit Hugo de scō vic. Sicut appropinquit passio saluato ris. ita signa debuerūt esse euidentiora. r rō eius ē. quia creuit cognitio vitatis. ergo cū tpe legis septe creuit co gnitio vitatis. r appropinquit passio saluatoris. videt q; figure fuerūt expssiores. Itē h videt ad lram. q; il lud erat de celo eq̄lter oēs reficiens r oib⁹ ede. r omne suauitatē habens. Sed panis et vinū ipius melchise dech de terra erat. ergo si hoc sacramētū est panis de ce lo descendēs. videt q; figura manne fuit tpe expssior.

17 R⁹. ddm q; figura illaz legū fm diuersas cōsideratōes mutuo se excedūt in expssione sicut ostēdūt rōnes indu cre. Pōt enī sacramētū hoc pfigurari qrit ad ritum vel qrit ad effectū. siue qrit ad signū. vel qrit ad signatuz Si qrit ad ritū. sic expssior: figura pcessit in sacrificio melchisedech. sicut probant rationes induere. et hic pa ter. Si autē quantū ad effectuz. sic expresse pesignaba tur in manna. sicut ostēdūt rōnes predicte. et sic parz responsio ad vtranzq; partē. S; tamē adhuc restat q; stio quare expssior: pfiguratio pcessit in lege natu re qritum ad ritū. Et ad hoc dicendū q; ius instituit le gem scriptam vt implendam et euacuandam. sicut ve ritas euacuat ymbraz. ideo ne videremur iudicare di sposuit figuras in lege moy si dari expssas. sed tamē differētes qritum ad ritum. vt manifeste ex carum insti tutione ostēderetur legis illius euacuatio r imperfe ctio. r ideo magis se dicit christus sacerdotem fm ordi nē melchisedech q; aaron. vt ostēdatur ibi legis r sacer dotij translatio. sicut ostēdit apostolus ad Hebrēos. et sic patet totum.

Quantum ad secundum articulum cōsequenter q; ritur de institutione eucharistie. Et circa hoc quaeruntur. Primo querit vtruz a pncipio debuerit institui. Secūdo supposito q; in lege euāgelij. querit quādo. vtz ante passionē. an post. Tertio querit tur de modo et ordine instituenti.

Questio .ij.

Qua pncipio debuerit institui videtur. quia hoc sa cramentū est viaticum. quia pber alimētum initeran ti. ergo tunc institui debuit quando homines initerare ceperunt ad patriam. sed hoc statim post lapsum. q; rē. Item hoc sacramentum ē sacm vntionis. corpus xpi veri et mistici. ergo tūc debuit institui quando fuit co/ pus mistici. sed hoc fuit a pncipio. ergo rē. Itē sa cramentum mīmonij non cessauit propter lapsum. in mo quod erat in officium. factum est in remedium. sed esus ligni vite dar⁹ erat homini vt dicit Aug. in sacra mentū. ergo nō debuit cessare quin sacramenta iter ede ret. sed non debuit agnum comedere quod daret vitam corpalem. quia morti corporali obligatus erat. ergo lig num vite quod daret vitam spūalem. sed hoc est eucha ristia. ergo rē. Item sicut penitentia est contra moy sale. ita eucharistia contra veniale. sed ab initio cucur rit veniale peccatum vt mortale. ergo pari ratione cu/ charistia cum penitentia. Contra. hoc sacramentum ē marime gratie contentiuum. vnde ab hoc nomen accē pit. ergo tantū tpe legis gratie debuit institui. Itē hoc sacramentum est cōrētiuuz fm veritatem corpus xpi qd traxit de virgine. ergo non potuit esse anteq; esset hoc corpus. ergo tantum in nouo testamento. R⁹. ddm q; hoc sacramētū congruebat legi gratie tantum. Luz propter efficaciam que est charitatis vinculum. que in noua lege apparere r abundare debuit. in anterioribus autē impfecte possideri. vt ita gradus sit in mundo sicut in vno homine. Ad illud ergo qd ob⁹ de viatico. di/ 19 cendū q; non valet. quia aliquod debuerūt habere sustē taculum non pfectum cibum. r ita aliquam figurā non rem ipam. Ad illud qd ob⁹ q; est signum corpus mi stici. dicendū q; non tantū est signū eius. immo corpo ris veri. r illius est signum immediatius. r ideo quis corpus xpi misticum cepit ab abel. non tamen corp⁹ xpi proprium. ideo nec hoc sacramentum. Ad tertū 21 ddm q; mīmonij quantū ad officij omni statui con ueniebat. qrit autem ad remediū nō. Esus autē corpo ralis illius ligni conueniebat statui immortalitatis. Esus istius ligni spūalis omni statui. sed sacramentalis post istius ligni naturam vt finitum. Et si enim eius manducatio scdm etiam assumptam humanitatē quas erposuit pro nobis in precium. r nūc erposuit in cibuz Joh. vj. Panis quem ego dabo caro mea est pro mun di vita. Ad illud quod obicitur de eucharistia q; est 22 remediū contra venialia. dicendū q; tripliciter de/ ficit ista ratio. Primo quia morbus venialis non ē ita periculosus vt mortalis. Secundo vero quia per pen tentiam veniale poterat habere remediū vt mortale. Tertio q; sacramentum non est pncipaliter contra ve nialia ordinatum. vt infra videbitur.

Questio .ij.

Qua debuerit institui. r q; ante passionē videt. q; hoc sa cramentū est relicū a dño in viaticū. ergo tūc debuit in stitui qñ dñs fuit viator. Si dicas q; non sequetur. q; non dicitur viaticum quia a viatore. sed quia de⁹ via tori. Obicitur tunc q; dominus non tantū formam in stituendo. sed etiā exēplū pbedo dedit. Item videt q; iuxta passionē. q; hoc sacm datū est in signū amoris sed dñs in fine ostēdit spūalia signa amoris ad discipulo rū solationē. Joh. xij. Cū dilexisset suos in finem. Itē hoc sacm est cibo reficiens. q; si tempus institutioi r institutio debet cō concois effectui. videtur q; debuerit

Instituit in hora cene. **I**tem hoc sacramentum impletum erat eius quod figuratum erat in agno paschali. ergo si veritas debuit supponi ymbre. videtur quod debuit institui post esum agni. et ita in cena paschali. Contra. Christus conficiendo dedit formam conficiendi. ergo dando dedit formam dandi vel communicandi. Sed post cenam non est tempus conveniens sumendi. **I**tem videtur quod dominus inordinate dederit. hoc autem est inconueniens ergo tunc non dedit. Item hoc sacramentum sequitur baptismum. ergo debuit institui post baptismum. Sed baptismus institutus est post resurrectionem. **M**atth. vlti. **I**tem in hoc sacramento continetur corpus sacramentaliter. ut qui non est nobiscum sensibilibiter. saltem sit nobiscum sacramentaliter. et in ascensione recessit a discipulis corporaliter. ergo tunc debuit institui hoc sacramentum. Item hoc ipsum videtur. quia est signum memoriale. sed talia melius memorie imprimuntur euz vltimo exhibentur sicut dicit Aug. in quadam omelia ergo inter omnia que fecit illud debuit esse vltimum. **I**tem multa fecit coram discipulis post resurrectionem. ergo hoc sacramentum debuit post omnia institui. **R**. dicendum quod sacramentum illud cum sit visibile continet corpus christi verum. et vere est ibi cibus. et precipuum signum. Cibum inquam reficiens. et ideo tempore refectiois instituit. Cibum etiam paschalis. et ideo in paschali cena. Quia vero erat signum amoris. et recessu debet homo ostendere amoris signa et memoriale ut artius in memoria maneat. id in vltima cena. **A**d illud quod obiicit quod si tunc institutum est. quod tunc debuerimus illo vti. dominus quod hora illa conueniens fuit prime institutioni. sed vsus nostro non conuenit. quia institutio respicit effectum sacramenti vel matrimonij. sed vsus vltimus ydoneitate rem suscipientis. et quia homo satur non est ydoneus ad spiritualia peragenda. ideo non seruat hoc ecclesia nec debet seruari. **S**i obiicias quod tunc apostoli primo indebitere acceperunt. dicendum quod ibi sobrie comederunt et ex parte magistri. et iterum comederunt cibum paschalem qui erat quodammodo spiritualis propter signantiam. **A**d illud de baptismo dicendum quod non est credibile quod tunc esset forma instituta. sed quod alias instituit. ibi confirmavit et publicauit. Similiter subdidit de hoc sacramento. ecce ego vobiscum sum. **A**d aliud de recessu. dicendum quod christus recessit in passione. vnde ille fuit transitus et via et transitus ille fuit ad nostram salutem. ideo tunc instituit cibum paschalem. sed in ascensione fuit ad suam gloriam. **A**d illud de memoria domini. quod ante passionem fuit cum eis ut socius. et ideo tunc reliquit signa amoris sed post resurrectionem fuit ut dominus et quasi extraneus. vnde dicebat hoc est quod dicebam. cum adhuc essem vobiscum. et ideo recessus ille debuit explicare signum et sacramentum amoris. **Q**uestio. iij. **D**e modo instituendi sacramentum eucharistie cum institutione huius sacramenti fuerit in institutione verbi. quod tunc prius consecravit quod verbum protulerit. Et

De sacramento eucharistie fmi q duobus integratur verbo. s. et elemento.

forma vero est qua ipse ibidem edidit re supra egit magister de antecedenti hoc sacramentum eucharistie. Dic agit de integritate quibus ipsum. que sunt duo. scilicet verbum et elementum sive visibile signum. et hec pars habet duas partes. In prima agit de forma verbi. In secunda vero de significacione sive conuenientia signi. ibi. Nunc quid ibi sit sacramentum. Ultra

quod sic ostenditur ex textu euangelij. **M**atth. xvij. cenantibus illis accepit ihesus panem. benedixit ac fregit. ac dedit discipulis suis dicens. accipite etc. Et post. Hoc est corpus meum. Et hoc verbo duplex elicitur ratio. Prima quia prius benedixit quod verbum profertur. sed benedictio fuit consecratio. ergo prius benedixit et consecravit quod verbum. profertur. Item arguitur ex alio verbo. quia prius fregit quod verbum profertur. sed fractio consequitur consecrationem. in hoc sacramento sicut patet. ergo prius consecravit quod profertur verba. ergo nou instituit verba conficiendo. Sed contra. si verba non protulit conficiendo. aut consecravit alijs verbis. aut sine verbo. Si consecravit alijs verbis. Ergo illa maxime debent habere virtutem. Si sine verbo. ergo videtur quod ecclesia non imitetur summum magistrum in conficiendo. quod videtur inconueniens. cum in isto sacramento precipue sumus sacerdos formam et exemplar dederit consecrati. Item si non consecravit his verbis. sed verba in ore christi fuerunt significatiua. sed non habuerunt virtutem neque efficaciam. Si tunc non habuerunt. videtur quod nunquam habeant. quod non habent nisi propter illud quod sacramentum est tunc. **R**. dominus quod circa hoc sunt tres opiniones satis probabiles. Prima est quod dominus prius fecit quod verbum instituit. sicut prius baptisatus est forma baptismi instituit. Et ratio conueniens est. quod quod est verbum prius consecravit seipso sine verbo. nobis autem quod videmus virtute verbi dedit formam consecrationis. **A**lia opinio est quod dominus consecravit simul et verba protulit. sed his prioriter. Primo ioculato ad conficiendum. Secundo i agro ad formam institutam manifestandum. Primum quod de intellectu fecisse cum benedixit et fregit. et exponit benedixit. scilicet ecclesie dicendo. Hec est corpus meum. et post fregit distribuendo. et dicit aperte illud verbum hoc est corpus meum. Tertia opinio est quod dominus simul consecravit et verbum instituit. et sicut semel tantum consecravit. ita semel tantum verba protulit. et illud videtur conueniens. **A**d quod conueniens verba profertur cum benedixit facere semel profertur. Alterius quibus possit conficere sine verbo. debuit tamen conficere verbum dicendo ut apostolis formam traderet. quod dominus non tantum ibi suam potentiam ostendebat. sed etiam discipulos informabat. et hec positio est eorum et probabilior. **N**unc sustinendo dominum est quod dominus conficiendo verba instituit. quod verba profertur profertur. **A**d illud quod obiicit quod prius benedixit. dominus quod benedictio illa non fuit consecratio. sed fuit quodammodo preparatio vel magis quodammodo ordinis sive gratiarum actionis premissio. in qua ostendit nobis nullum cibum arretrandum nisi per via benedictionis. vnde mos est ecclesiarum viros ad omnes cibum premittere benedictionem. **A**d illud quod obiicit quod dicitur de fractione. dicendum quod dupliciter de causa potest esse fractio. vel ad figurandum vel ad distribuendum. **A**d figurandum sicut sacerdos frangit in altari. et hec sequitur consecrationem. **A**lia vero est ad distribuendum. et sic si aliquis conficeret pro multis ita quod haberet unum panem non hostias distinctas. congrue possit frangere. et sic fecit dominus. Unde fregit ut inter discipulos distribuere.

nientia signi. ibi. Nunc quid ibi sit sacramentum. Ultra quod pars habet duas. Nam in prima determinat primo que sit forma. Secundo qualiter est vtendum ea. vtrum scilicet sicut instituta est quantum ad tempus. et hec est pars. ibi. Tunc consideratione dignum est. Similiter secunda pars in qua agit de ratione signandi habet duas. In prima determinat quid sit illud signum et signatum. In secunda determinat similitudinem et conuenientiam vnius ad alterum. ibi. Porro illa species visibilis.

31 **A**ttende que sunt verba. accipite et comedite. **U**bi dicitur hic inuere magister q' hec sit forma. Sed contra hoc est q' ecclesia his verbis non vritur. ergo non conficit. ergo ecclesia aut male facit aut magister falsum dicit. **R.** dicit q' circa hoc sunt due opiniones. Aliqui dicunt q' vis data est verbis. q' solum his verbis fit cofectio que dicit ecclesia. et si verba immutantur. quantumcunq' sit sensus idem non conficitur. et ideo dicunt q' in his verbis non fit cofectio sive cofectio. et dicunt q' magister non dat ibi formam

Amb. i li. de sacris.

Augusti.

Alii dicunt aliter q' mutatio i modo enunciant di. dum tamen seruetur sensus non impedit cofectionem. **U**n de in forma qua ponit magister ita bene est cofectio sicut in forma que ponitur in canone. **T**eruntiam efferendū ē q' in forma q' in canone scribitur conficitur sacm. De hac est vtilius dubitare. Quis enim potest scire vtrum euangeliste vt ipse apostolus formam intenderent describere. ideo melius est hic pie dubitare q' presumptuose diffinitur. **C**redo tamen q' si quis ita conficeret. n' esset parvipendendum. immo honor et reuerentia est exhibenda propter periculum. et propter hoc q' non possumus discernere. qz

Determinat que sit forma sacramenti eucharistie. **F**orma vero ē qua ipse ibidem edidit. dicens. **H**oc est corpus meum. et post. **H**ic est sanguis meus. **L**um enim hec verba pferuntur. conuersio fit panis et vini in substantiam corporis et sanguinis christi. **R**eliqua ad laudem dei dicuntur. **U**nde Ambrosius. **S**ermone christi hoc conficitur sacramentum. quia sermo christi creaturam mutat. et sic ex pane fit corpus xpi. et vinum cum aqua in calicem missum fit sanguis cofectio ne verbi celestis. **A**ttende que sunt verba. **A**ccipite et comedite ex eo omnes. **H**oc est corpus meum. **E**t iterum accipite et bibite ex hoc omnes. **H**ic est sanguis meus. **P**er reliqua omnia que dicuntur laus deo refertur oratio premititur pro populo pro regibus. **I**tem augustinus **C**redendum est q' in illis verbis christi sacramenta coficiantur. reliqua omnia nihil aliud sunt q' laudes vel obsecrationes fidelium et petitiones. **E**cce que sit institutio et forma huius sacramenti. **D**eterminat qualiter forma sacramenti eucharistie sit vtendum. vtrum scilicet sicut instituta est quantum ad tempus. **U**bi consideratione dignum est. quare illud sacramentum etiam dedit discipulis. **D**ominus igitur ihesus ad inuisibilia paterne maiestatis migraturus. celebrato cum discipulis typico pascha. quoddam memoriale eis commendare volens. sub specie panis et vini corpus et sanguinem suum ita eis tradidit. vt ostenderet legis veteris sacramenta. (inter que precipuum erat agni paschalis sacrificium)

mai' piculū ē. **T**enendo hostiam psecratam q' nō consecratam venerari pro consecrata. vt puta si non consecrata commiscetur alijs consecratis a quibus nō possit discerni. melius est totum venerari q' deipocere aliquam ex eis. cum nō possit cognosci. **S**i quis tamen formam ecclesie ex terra scietia mutar. grauer peccat. **Q**uare p' talium cibum dicit corpus et sanguis nō discipul

Non ideo tamen calumniandum est vniuerse ecclesie. vt detur enim q' imo valde calumniandum est. qz seruandum est et imitandum tam factum q' verbum et iterum magis quod dicit. dicit q' seruus. s' dominus cofecit post cenam. et ego q'uis apostolus dicat cofectio. videt qd magis post cenam coficentem q' his que dominus pcepit magis obediendum est domino q' alicui ali. sed tamē nō omnē factum dñi ē pceptum. quia nō omnia fecit ad imitationem. sed que dam fecit ad signationem et manifestatam veritatis sic dicit fecisse dominus qn fuit circūcisus quia hoc nō fecit ad imitandū sed potius ad istruendum. detentōem alicuius rei cognoscendam vel spiritua liter faciēde. sic cibum illum instituit post cenam in signatōnem effectus vel etiam aliorum que tanguntur in ista.

Quare p' talium cibum dicit corpus et sanguis nō discipul

Aug. i li. ritionum ad ianuam.

Augu. de potius ad istruendum detentōem alicuius rei cognoscendam

facit in cognitione venire. Tenent ergo species
 vocabula rex q̄ ante fuerūt. s. panis et vini. Huius
 aut sacramenti gemina est res. vna. s. cōtēta et sig
 nificata. altera significata et nō cōtēta. Res cōtē
 tēta et significata est caro xpi quā de virgine traxit
 et sanguis quē p nobis fudit. Res aut significata
 et nō cōtēta est vnitās ecclēie i pdestinat. vocat. iusti
 ficatis et glificatis. Hec est duplex. caro xpi et sāguis
 vñ hiero. dupl. indt intelligit caro xpi et sāguis vñ
 illa que crucifixa est sepulta. et sanguis q̄ militis
 lancea effusus est. vel illa spūalis ac diuina de q̄ ipse
 ait. Caro mea vere est cibus. et sanguis me⁹ vere est
 potus. Et nisi māducaueritis carnē meā et bibe
 ritis meū sanguinē. nō habebitis vitāz in vobis.
 Sūt ḡ hic tria distinguēda. vñ quod tm̄ est sacm̄
 alterū qd̄ est sacm̄ et res. et tertiu quod est res et non
 sacm̄. Sacramētū et nō res est spēs visibilis panis
 et vini. Sacramētū et res caro xpi ppriat sāguis
 Res et nō sacm̄ mistica eius caro.

Determinat conuenientā et similitudinē vni
 us ad alterum signi scz ad signatum.
 Porro illa spēs visibilis sacm̄ est gemine rei. qz
 trāq̄ rem significat. et triusq̄ rei similitudinē gerit
 exp̄ssam. Itā sicut panis p̄ ceteris cibis corp⁹ refi
 cit et sustentat. et vinū hōiem letificat atqz inebriat.
 Sic caro xpi interior et hōiem ceteris gratiis
 spūaliter reficit et saginat. Cū calix me⁹ inebriās
 q̄ p̄clar⁹ est. habet etiā similitudinē cū re mistica q̄ est
 vnitās fidelium. quia sic ex multis granis cōficatur
 vñ p̄cis. et ex plurib⁹ racemis vinū et vñ cōstituit
 sic ex multis fidelium p̄ois vnitās ecclēastica cō
 stat. Cū apls. Unus panis et vñū corp⁹ multi su
 mus etc. Cū Aug. vñ panis et vñū corp⁹ ecclē
 dici. p eo q̄ sicut vñ panis ex multis granis. et
 vñū corpus ex multis mēbris cōponit. sic ecclē
 ex multis fidelib⁹ charitate copulāte cōnectit. s. h
 misteriu pacis et vnitatis n̄ ex xpi i sua mēsa p̄se
 crauit. Qui accipit h̄ mysteriu vnitatis. et nō tenet
 vinculu pacis. nō accipit hic mysteriu p̄ se s. cō
 tra se. Cui⁹ est sacm̄ est corp⁹ xpi. ppuz de v̄gīe sū
 ptū. qz vt corp⁹ xpi ex multis mēbris purissimis et
 imaculatis cōstat. ita societas ecclēastica ex mul
 tis p̄sonis a criali macula liberis cōstitit. In cui⁹
 rei typo facta est arca dñi de lignis sethim. q̄ sūt in
 putribilia et albe spine similia.

Determinat conuenientā et similitudinē vni
 us ad alterum signi scz ad signatum.
 Porro illa spēs visibilis sacm̄ est gemine rei. qz
 trāq̄ rem significat. et triusq̄ rei similitudinē gerit
 exp̄ssam. Itā sicut panis p̄ ceteris cibis corp⁹ refi
 cit et sustentat. et vinū hōiem letificat atqz inebriat.
 Sic caro xpi interior et hōiem ceteris gratiis
 spūaliter reficit et saginat. Cū calix me⁹ inebriās
 q̄ p̄clar⁹ est. habet etiā similitudinē cū re mistica q̄ est
 vnitās fidelium. quia sic ex multis granis cōficatur
 vñ p̄cis. et ex plurib⁹ racemis vinū et vñ cōstituit
 sic ex multis fidelium p̄ois vnitās ecclēastica cō
 stat. Cū apls. Unus panis et vñū corp⁹ multi su
 mus etc. Cū Aug. vñ panis et vñū corp⁹ ecclē
 dici. p eo q̄ sicut vñ panis ex multis granis. et
 vñū corpus ex multis mēbris cōponit. sic ecclē
 ex multis fidelib⁹ charitate copulāte cōnectit. s. h
 misteriu pacis et vnitatis n̄ ex xpi i sua mēsa p̄se
 crauit. Qui accipit h̄ mysteriu vnitatis. et nō tenet
 vinculu pacis. nō accipit hic mysteriu p̄ se s. cō
 tra se. Cui⁹ est sacm̄ est corp⁹ xpi. ppuz de v̄gīe sū
 ptū. qz vt corp⁹ xpi ex multis mēbris purissimis et
 imaculatis cōstat. ita societas ecclēastica ex mul
 tis p̄sonis a criali macula liberis cōstitit. In cui⁹
 rei typo facta est arca dñi de lignis sethim. q̄ sūt in
 putribilia et albe spine similia.

Ad intelligētiā h̄ p̄ris s̄m duo q̄ determinat h̄ magi
 duo p̄ncipalit̄ querunt. P̄mo q̄rit de forma vbi in
 sacro eucharistie. Secdo de signatōe ip̄ sacri. Circa p̄
 mū querunt duo. P̄mo q̄rit de forma verbi sup panē
 Secdo de forma verbi sup vinū.

Questō. j. q̄
 Quatu ad formam panis q̄. hoc est corp⁹ meū. Que
 ritur p̄mo quantū ad subiectū. s. quo ad pronomē. Cuz
 em̄ hoc sit pronomen et nō nomē. est demonstratiuū. qz ali
 ter esset casu vt dicit p̄s. Si ergo demonstrat. aut ad in

tellectū. aut ad sensum. Si ad intellectū. tunc quero qd̄
 Non p̄t dici nisi corpus chūsti verū. ḡ sensus est. corp⁹
 meū est corpus meū. Hoc nihil videt. qz nullā rōem ope
 rādi dicit. Si ad sensū. ḡ sensus est. panis est corp⁹ meū. s. s
 hoc simpliciter falsū. ergo neutro mō pōt accipi. Item
 hoc pronomē imponat demonstratiōne nō vt cōceptam.
 sed vt exercitā. S. demonstratiō nō exercet nisi circa il
 lud qd̄ actu est tpe. plarōis. ḡ si cū p̄fer. pronomē nō est ibi
 nisi panis demonstratū. ḡ panis. ḡ idē qd̄ prius. Hec
 regula est q̄ terminus supponēs vbo de p̄nti nō habenti
 vim ampliādi supponit p eo qd̄ actu est. s. actu nō est ibi
 nisi panis. ḡ supponit p panē. S. illi nō puenit p̄dica
 tū. ḡ locutio falsa. Querit ḡ de cōpōe. s. h̄ verbo ē. et cuz
 ista forma sit forma opartua. vt q̄ deberet ibi poni v̄bū
 opartuū. S. h̄ verbo ē. est v̄bū p̄p̄eretiū. extra oparōz
 ḡ nullo mō deberet ibi poni. Hec hoc vbo chūst⁹ con
 fecit. et sacerdos intēdit cōficere sicut d̄s verbo increa
 to creauit. ḡ si ad plarōnē h̄ verbi statum sit trāslibarō
 verbū illud est impiosū. ergo videt q̄ potius verbo in
 peratiuo vt deberet sicut fiat corpus meū. sicut in cre
 atione nō dicit sit. s. fiat lux. Hec subiectū et p̄dicatū
 dicat formas impossibiles. S. v̄bū s̄b̄stātiū p̄nti
 r̄pis dicit s̄stare formā p̄dicatū et subiectū. ḡ nō d̄z dicit
 de p̄nti. hoc ē. s. h̄ erit. Querit etiā de hoc p̄dicato corp⁹
 meū. videt em̄ q̄ deberet magis dici caro. qz caro magis
 est p̄ueniēs cibo cōti. Cū Job. vi. ca. o mea vere est cibus
 Hec ista verba p̄feruntur a s̄ficiēte. ḡ cū s̄ficiēs loqui
 tur de chūsto vt de tertia p̄sona. non debet dici meū sed
 chūsti. Si dicas q̄ chūstus vim dedit his verbis. sicut
 vim dedit i noie suo demonia expellere cū dixit. in noie
 meo demonia egiēt. Marc. xvj. et n̄ egiētēs dicebat
 in noie xpi. Hec cū de forma alioz sacroꝝ sint actus p̄
 tinētes ad intentionē et v̄sū sicut ad cōsecrāntē. ḡ vt. q̄
 illud qd̄ accedit. accipite et comedite. et h̄ qd̄ sequit. in
 mei memoriā facietis. sit de forma. Querit ḡ que sit for
 ma p̄cise. et quare nō ponit in verbo exp̄mente actū mi
 nistri. Hec d̄m. q̄ circa hoc multiplex fuit opinio. 33

Quida em̄ dicūt q̄ verba illa dicit sacerdos. nō vt sua
 sed vt xpi. vñ materialiter tenētur. nec tunc est quere
 qd̄ ibi demonstrat p̄ pronomē. vel qd̄ cōpleret p̄ verbum.
 Sed h̄ nō sufficit dicere. P̄mo qd̄. qz et si v̄ba in p̄
 na alteri p̄ferantur. nō p̄pter hoc omnino materialiter te
 nētur s. significatiue. cū recitātur i eo sensu i quo ille di
 xit. Preterea similiter possunt us q̄rere s̄m q̄ a xpo pla
 ra sūt. Alij dicūt q̄ verba tenētur significatiue. s. oratiō
 nō h̄z veritatē p̄ tpe in q̄ p̄fer. s. p̄ tpe in q̄ plara est. vt
 bec orō. ego bibo. nō est v̄ba p̄ tpe plarōis. s. p̄ tpe sibi
 p̄tecto. S. illud nō soluit. qz aut demonstrat ibi panis.
 aut corp⁹ chūsti. Si panis. nullo tpe est orō vera. Si xpi
 corp⁹. est om̄i tpe vera. Alij dicunt q̄ tenet significatiue
 oratio. et vera est etiā p̄ tpe in quo profertur. sed nō cō
 mostrat ibi aliqd̄ ad sensū. s. ad intellectū. Ad intellectu
 inq̄ nō sicut simile in s̄b̄. vt cū dicit bec herba crescit in
 orō meo. s. sicut signatū i signo. vt sit sensus hoc. n̄
 tū p̄ h̄ est corp⁹ meū. et bec signū orōis v̄ba est etiā si nihil
 fieret. S. rursus. qz signū vere addita est ex institutiōne
 diuina v̄tus efficacissima. vltim⁹ orō illa et ex dñi iustu
 rōne et ex sacerdotis intentōe est cōuersua. vt sit sensū.
 significatū p̄ hoc qd̄ est quertendū in corp⁹ meū. est cor
 pus meū. et bec opinio p̄babilior est p̄dicatis. Adhuc tri
 illud nō plene satisfact. Si em̄ vt dicit Aug. verbū de
 ber accedere ad elementū vt fiat factū. et elementū non ē
 ibi signatū sed magis illud qd̄ in corpus conuertitur.
 nō demonstrat ḡ corp⁹ xpi. s. suba panis sub accidenti
 bus q̄ p̄nt oculis cōspici. et h̄ qd̄ v̄z est maxime cum

Greg. in omelia pascuali.

Der. sup epi. ad epi.

Job. vi.

Detribō q̄ b̄ p̄nt disti gū.

ps. xxi.

1. Cor. x.

Aug. de sa cramentis fidelium.

Aug. de blasp. spū sancti.

Exo. xxx.

intentio efficiētis sup panē ferat. vt uertat in corpus
 2 illud demōstrat sup qd fertur sua intentio. Propter
 hoc notādū qd ista oīo singularis ē inf oēs ordēs. Alie
 enī sūt indicatiue veritatis siue extērie. hec autē ad ip̄s
 qd figurat facit. vñ est vbi opatiuū. nō opatōe successi
 ua s; instāanea. 2 opatiuū nō alicui rei noue vel non
 existentis. s; termin⁹ est ens actu cōpletū. 2 nō muta
 rā. 2 ad illud qd terminat vt ē alteri⁹ signū. i. corp̄is xp̄i
 mistici. 2 totū facit vtute verbi increati adiuncto mini
 stro circa materiā nihil agēte. Ex his sex conditōibus
 patet rō oīm dictōz in hac forma si qd inspiciat. q; enī
 hic sermo conuersiuus 2 trāsitiuus siue ad trāsitionem
 ordinatus ē opatiuus. 2 opatio ē circa subam panis. iō
 pnomē demōstrat panis subam sub accidētib; q; oculis
 conspici p̄t. 2 rāgitur illud qd conuertit p̄ subiectū. sic
 illd in qd p̄dicatū. Q; vñ fmin⁹ opatiōis ē actu ens n̄
 in nouatū. ideo d; poni ibi verbū essendi. nō fiendi. vt
 significet conuersio esse sine mutatione termini. s. in eo
 qd ē. Q; subito. iō siml ē fieri 2 factū esse. iō est p̄ns ver
 bū instāaneū 2 nō futurū. 2 tale ē p̄ns hui⁹ verbi est. iō
 meli⁹ dicit est q; erit. Quia vñ opatio terminatur ad cor
 pus xp̄i vez. vt signū mistici. in q; diuersitas oppōnū
 iō d; corpus nō caro. q; corpus cōe ē ad totū erberoge
 neū. et omogeneū. caro autē dicit omogeneū Quia vero
 hoc opatur vtute verbi increati cōiuncta 2 vt coniu
 cta. ideo dicit meū. Loq̄tur em̄ sacerdos in p̄sona chri
 sti. ideo p̄ r̄po dicit meū. Quia vñ minister nihil opera
 tur circa materiā nec imurat. ideo nihil plus ē de forma
 eteni si minister nō tangat nec frangat. dū tñ intēdat et
 verba dicat cōfectū ē. nō sic ē in baptismo. Ex his pa
 tent omīa obiecta. hoc solo excepto. s. de veritate locu
 tionis. Quō em̄ est locutio vera si demōstrat suba p̄ns
 cū hec sit sp̄ falsa. panis ē corpus xp̄i cū sine forme incō
 possibilis. Et si tu dicas q; hoc verbū est nō dicit ibi in
 herētā sed pot⁹ 2 uersionē. tūc q; fm̄ h̄ pot⁹ cōpeteret
 verbū impatiuū. Et p̄pterea notādūz q; sicut in verbo
 eterno filio dei dno nro ihu r̄po ē veritas 2 omnipoten
 tia. sic i verbo suo ab ip̄o plato ē veritas 2 efficacia. vt
 tale vbi factis no. le. cōpeteret. ideo debuit ita dicere ver
 bū enūciatiuū veritatis. sicut ē ip̄a veritas. ac p̄ hoc in
 dicatiuū. Et q; nō esset verū simplici enūciatione. vt n̄
 esset falsus inuit verbo efficacia ore suo. Et q; manda
 ut alijs facere et dicere. 2 ip̄e nō iuber aliq̄ esse falsuz
 ideo i ore eoz q; bus dedit mādātū dedit verbo efficacia.
 Et ideo hoc verbū est in hac oīe nō idēritatē nec simi
 litudinē signat. s; hoc esse corpus. hoc ē ad butus verbi
 plationē hoc totū transire i corpus. vñ oīo ista in oīe
 alteri⁹ q; i ore sacerdotis falsa ē. q; nō uertit neq; trās
 subar in illud. nec h̄a ē p̄ idēritatē. Et hic sensus q; uis
 sit huc oīo p̄pus. et similit̄ forme sanguis. tñ nō est
 alien⁹ a rōne p̄satis 2 ditionib; supius assignatis. Ex
 quib; alia obiecta patēt. Nec videat incōueniens dice
 re q; hoc verbū est nō idēritatē dicit. s; potius cōuersio
 nē in hac oīe q; nō tñ est significatiua s; etiā opatiua.
 Magis tamē debuit poni verbū essendi q; opandi. q; magis
 cōpeteret forme vt simul esset efficacia cuz veri
 tatis enūciatione. simul etiā notaret termini imurabi
 litas cum conuersione.

Questio h̄ b
 De forma verbi super vinum. et hoc habet in canōe
 Dic ē calix sanguis mei. 2. Sed videt hec nō ē forma
 p̄pter hoc q; magis dicit q; hec ē forma. Dic est sanguis
 me⁹. cū ergo nō sint due. patet 2. Et in nullo euāge
 listarū habetur hec forma. q; in Mar. 2 Mar. dicitur

Dic ē sanguis. In luca. Dic ē calix i meo sanguie. Si
 ergo nō debet credi alicui qd nō sit i nouo vl' ve. recta.
 sed nouo et veteri simpliciter ē credēdū. q; ista forma est
 abijcēda. 2 forma q; est in euāgelio tradita ē tenēda.
Et quero de butus forme cōgruentia. 2 cū in forma
 nō debeat poni nisi q; spectat ad eēritiam sacri. 2 calix n̄
 sit nec de materia nec de forma. s; vas 2 rines. q; nō debz
 in forma poni. Si dicas q; tenet trāssumptiue. quero.
 ad qd. Si ad passionē. q; sensus ē. hec ē passio sanguis.
 Si ad potū. ergo sensus ē. hic ē potus. Sed sicut san
 guis ē potus. sic corp⁹ ē cibus. ergo s; in forma panis n̄
 dicit hic est cibus corp̄is. nec i forma vini debet dici. hic
 est potus sanguinis. **E**t vbi est sermo trāsflatus ibi
 est impropetas. et vbi impropetas ibi ē occasio erroris
 2 oīs talis excludenda est. ergo. 2. **E**t em̄ vbi trās
 sumptio ibi p̄les intellectū. s. p̄ op̄n⁹ 2 trāssumpt⁹.
 sed multiplicitas intellectū est rō euagadi. qd sp̄aliē
 debet esse alienū a dispensante et cōficiēte h̄ sacramētū
 q; 2. **O**biectū autē vltra de h̄ qd ē sanguis Si em̄ hoc
 est p̄ncipale in sacro. q; si testamētū nouū. nō ergo eter
 ni. q; male cōiungit vñ cū altero. **E**t videt q; nō de
 beret poni mysteriū fidei. q; i alijs sacramētis ē mysteri
 um fidei 2 nō ponit. q; nec in isto. **E**t addit. qui p̄o
 vobis 2 p̄ multis tradet. Quare similis nō dicit de cor
 pore tradet. **E**t. quare distinguit. cū em̄ equaliter p̄
 omnib; sit effusus. videt q; nō debet dicere p̄ vobis 2
 p̄ multis. sed p̄ omnib;. **R**. dōm. q; hec forma. hic ē 34
 calix sanguis mei. est forma recta 2 cōgrua. sed verū sit
 tota. an qd sequitur sit de integritate dubiū est. credid tñ
 q; ē tota. tamē qd sequit nō ē frustra additum nec d; ali
 quid refecari. **Q** aut ista sit forma recta patet p̄ hoc q;
 ip̄am tenet romana ecclesia q; fuit ab apostolorū p̄ncipi
 bus edocta. Unde Innocētius. Romana ecclesia illd
 semp̄ integra fide seruauit. quod ab ip̄is apostol' q; cam
 p̄ncipaliter factis 2 doctis ecclesiasticis ritus dū
 erūt accepit. ab ip̄is s; aplis petro et paulo q; s; viuos
 autores habuit 2 defunctos custodit hūc ritū sacrificij
 accepit. quē haeten⁹ immobilē cultu seruauit. Accipie
 da est igit forma a canone. q; illa traditur nō p̄ modum
 narratōis sed institutōis. magis autē nō intēdit dare for
 mā sicut nec i alijs factis fecit. s; illi cōsistē in sinuare.
 Accipiēda ē ab ip̄is aplis nō ab euāgelistis. q; apli ec
 clesia instituerūt fm̄ q; a dno acceperūt. euāgeliste vñ
 diuina vba et opa narrauerūt. atēdētes ad intellectuz
 nō ad vocē. Ideo nec euāgeliste in forma ueniunt. q;
 formā forāssis tradere nō intēdūt. sed ueniūt in sen
 su quē narrare volebāt. Et sic patet q; hec ē forma. vez
 aut illa q; tradit i euāgelis sit forma in q; cōficiat q; au
 deat negare. aut q; s; p̄sumat asserere. cū nesciam⁹ an ip̄i
 intēderūt formā describere. an verba narrare. **Q** si in
 tenderūt formā dare forma in illis vbiis omib; saluaf.
 2 modica narratio verbi saluo sensu formā nō mutat. 2
 ita ex h̄ nō habet q; ista q; habet in canone non sit forma
 imo vere ē forma. cum in sensu cum alijs cōueniat. **Q**
 si nō intēdant. tūc restat q; ista ē forma. acper hoc hec
 forma est recta. et patet responsio ad prima duo obiecta.
 Est etiam congrua. quia in hoc sacramētō significat sā
 guis xp̄i vt effusus i p̄ctuz. 2 vt administratus in pot
 rum. sanguis autē neurz dicit de se exp̄sse. sed per conū
 ctionem cum calice. quia sanguis in calice vt effusus 2

potand⁹ pponit. Ideo calix in scriptura significat ali
 35 qñ passionē. vt Mart. xx. Potestis bibere calicē quez
 zē. Significat pporus refectioē p transumptioēz. vt
 in ps. Calix inebrians q̄ pclarus ē. Propter hunc du-
 plicē tropū melius dī calix sanguinis q̄ sanguis p se.
 Si ergo queratur ad quid transumit. dico q̄ ad tēctū
 Un dicit calix sanguinis. sicut calix vini. cū dī bibe cali-
 cē. Si q̄ras q̄re nō de coipe dicit cibū coiponū. dōm q̄
 coipus xpi de se panis ē. sed sanguis nō dicit pot⁹ nisi
 pur ppinat in calice passiois. Ad illud qd obr de trās-
 sumptioē qd doctō erroris z euagatiois. dōm q̄ hoc
 vez est vbi ē transumptio occulta. impioza. z incoīue-
 ta. sic nō ē hic. Ad illud qd vltra querit quare sanguis
 ponit i obliquo. dōm q̄ in recto intelligit. nec obliq⁹
 et rect⁹ cōstruūt transilit vt diuersa. sed idēitas ē. sic
 cū dicit potus vini vel creatura salis. z sic patet q̄ ē for-
 ma cōgrua. Est etiā nota. z perfecta. sufficiens cū ē ad sig-
 nandū translatioē vini in sanguinē xpi. Un qd addit
 36 est de benedē. qz in sequentibz describunt effect⁹ sanguis
 in hoc sacro figurati z in passioē effusi. qui triplex est.
 Unus ē testamēti innouatio. z innouari confirmatio.
 quia in morte cōfirmat testamētū z nouū efficit. qz ver⁹
 in sanguinē taurorū fuerat cōfirmatū. ibi ē euacuatoz.
 id dicit noui z eterni testamēti. Ali⁹ effect⁹ effusiois sā-
 guinis ē fidei manifestatio. qz quod erat sigillatū z secre-
 tū. in passione agni est apertū. id dicit misteriu fidei. i. se-
 cretū. hoc cū erat in fide secretissimū. z hoc reuelato re-
 uelata ē fides. vel qz difficultas ad credendū. Tertio est
 effectus salutis quorundā iudeoz. z multoz gentilinū
 id dicit qui p vobis per aplos intelligēs iudeos. z pro
 multis p hoc intelligens gentiles. Nel id dicit. qz in h
 sacro sacerdotēs debent p se spālī z p alijs rogare. Jō
 dicit p vobis sacerdotibz. z p multis subditis p vos cō-
 uertendis. Posset hic queri de hāz formāz variatōe
 q̄rū ad additionē. diminutionēz. z cetera cōsilia. z de h
 sententiā ē qd dicit ē circa formā baptisimū. Hic em̄ est
 diuerse opinioēs. Nam qdā dicit qz qualiscūqz varia-
 tio saluo sensu nō tollit efficacā forme. Alij vero dicit
 qz minima mutatio tollit. qz in his vbi sic ordiatz da-
 ta ē virt⁹. sed sicut ractuū fuit supra dī. iij. melius est vīā
 mediā tenere. vnde q̄ ibi dicta sūt hic etiāz supponēda
 sunt.

Quonsequē q̄rū ad scdm articulū q̄rit de sacro eu
 charistic q̄rū ad signatōēz. Et circa h q̄runt duo.
 Dno q̄rit qd sit ibi res z qd sacm. Scdo querit de vni-
 tate hui⁹ sacri.

Questio. i.

Circa quā pcedit sic. Ngr dicit qz aliqd ē ibi sacm
 tm vt spēs visibilis. z aliqd res tm vt coip⁹ xpi misticu
 z aliqd res et sacm vt coip⁹ xpi verū. qd est res pmi et
 sacm terciū. Et videt primo qz spēs visibilis non sit sa-
 cramētū coiporis. qz sacm naturalē debet habere similitu-
 tudinem ad rem. Sed spēs non habet similitudinem.
 quia tam coipus xpi verum q̄ misticu est totuz ethero-
 geneum. sed spēs omogeneum. q̄ zē. Si dicas qz spēs
 cōponitur ex pluribz grāis. hoc nihil est. qz illa n̄ sūt
 etheterogenea s̄ yniformia. Preterea spēs ē accidēs. er-
 go nō pponit. **I**te sacm noue leg⁹ efficit. s̄ spēs nul-
 lā hnt oino opatioēz respectu cōtēt. q̄ n̄ sūt sacm. **I**te
 qz coip⁹ xpi verū nō sit sacm coipis. mistici v⁹. qz sacm
 ē signū. signū autē ē qd se offert sensib⁹. s̄ coip⁹ xpi vt est
 sub illis spēs nō offert se. ergo zē. **I**te si est sacm. er-
 go signū ex institutōe significāis. sed coipus xpi verum
 nō ē institutū ad significāidū misticu. nec d̄ instituit. qz
 ē nobili⁹ sicut caput toto coipe. ergo nō ē sacramētum.
Ite obr de mistico qz nō sit res. qz res cuiuslibet sacri ē

aliqua grā. qz dicit sacramētū inuisibilis grē visibilis
 forma. ergo cū coipus misticu nō sit grā. nō est res hui⁹
 sacramti. **I**te res cuiuslibet sacramti noue legis est
 effectus ei⁹. sed coipus xpi misticu nō ē effect⁹ hui⁹ sac-
 menti. qz effect⁹ nō pcedit cām. s̄ coip⁹ misticum pcedit
 sacramētū. q̄ zē. **I**te sicut dicit magister tris sūt in h
 37 sacramto. spēs visibilis. coip⁹ xpi verū. z coip⁹ misticu
 Et fm qz dicit Hugo. pmi ē signū scdi et terciū. Scdm
 ē res pmi. z signū z cā terciū. Et terciū est res scdi. z verū
 tas pmi. vnde repit hic rō efficiēdi z signādi. vñ ē sacra-
 mētū verū noue legis. **A**d illud qd obr qz d̄ habere
 38 similitudinē. dōm qz spēs cōparatōe habet ad materiaz
 cōponentē siue ex qua cōstat qz est ex cōstantis. z cōparatōz
 ad effectū cōsequētes siue quem dat qui est cibare. Si
 ad materiā. sic ex grāis purissimis adinutē vnicta. et
 sic habet similitudinē cū coipoze mistico qd cōstat ex fi-
 delibz puris fidei z charitate copularis. Et si obijctas qz
 est diuersarū opationū. nō valet. qz vntunt vt consumi-
 les in vnitare fidei z charitatis. Si autē cōpetur ad effe-
 ctū aut est cibare. nūc h̄z similitudinē ad coipus xpi verū
 quod est vere cibū. **P**or m̄ dicit qz ad vtrūqz cōparatōē
 eoz ex quibus conficitur. quia coipus xpi verum est ex
 purissimis sanguinibus. z coipus xpi misticu ex puris
 fidelibz. qz aut h̄c membroz significatur varietas hoc ē
 p accidens. s̄z rōne coiporis xpi qd trahit de virgine.
 quod est coipus organicum. Et si obijctas qz spēs non
 componitur nec reficit. dōm qz retinet ydionata s̄cē q̄
 pnis ibi fuit. z ratione illius sunt signa cōuenientia.

Ad illud quod obijctur de causalitate. dōm qz illud
 39 quod est sacramētū tantū si comparatur ad mediu p
 se. nō habet rōnem efficiēdi aliquam vel causandi nisi
 adunco verbo. vt patet in aqua respectu caracēris.
 sic in speciebus respectu coiporis. Similiter si compa-
 retur ad terciū. habet rōnem efficiēdi mediante scdo.
 vt ablutio extertōz cū caracere. Similiter hic species
 extertōres rōne coiporis xpi veri interius contenti qd
 vnt z incorporat. **A**d illud qd obijctur de coipoze
 40 vero. dōm qz ex se habet naturalē aptitudinem ad rep⁹
 sentandū. Quod autē representet hoc non conuenit. ei fm
 se sed prout subest speciebus visibilibz institutis. et q̄n-
 tum ad hoc est signum visibile institutū z noiar in alie-
 ro non in seipō. nec ad signandū est institutū in se. s̄z
 ad efficiēdū in se tanqz nobilitas. ad significandū
 vero vt est contentum in altero z hoc nihil terogat sibi

Ad illud qd obijctur de coipoze mistico qz nō ē res.
 41 dōm qz res hui⁹ sacri nō d̄ coip⁹ misticu rōe pmi. s̄z rōe
 vniōis. z ulla vntō ē grā z effect⁹ sacri. **S**i obijctas qz
 42 effect⁹ sequit cām. dōm qz vntō in coipe mistico pōt cē
 dupl⁹. Nel ab vnitare virtutū cōpingētū. vel a grā sa-
 cramentali fm quā sumētes magis xpo incorporantur.
 z sic p cōsequēs magis adinutē vniantur. Prima pce-
 dit z non est res. secunda scditur et est effectus z res hui⁹
 sacramti. z sic patet illud.

Questio. ij.

De vnitare hui⁹ sacri. Et qz sit vñū sacm probat. quia
 Amb. dicit qz simplex est sacramētū. Sed hoc est sacra-
 mentū. ergo simplex. q̄ vñū. **I**te rōne videtur. qz h̄z sa-
 cramētū vñū effect⁹ est causa. z ad vñū ordinat. q̄ vñū
 z nō plura. **I**te tm̄ septē sunt sacra. sed si hoc nō esset
 vnum. essent sacramenta plura septē. ergo zē. **C**ō-
 tra. in collecta. purificent nos quiesamus dñe sacramē-
 ta que sumpsimus. z in multis alijs locis. **I**te signa-
 ta in hoc sacramto sunt plura s̄z coipus xpi verum. z
 coipus xpi misticum. q̄ oino habent differentem vnitā-
 tem. Nam coipus xpi verū est vñūz vnitare integritatē

ris. sed corpus mysticū est vñū vnitate forme aggregati
onis. g. rē. Si dicas qd sūt adinuitē ordinata ita qd vñū
p alterū. obf. qd plura sunt significata imediate 7 ex eā
vt corpus 7 sanguis. Si dicas qd sunt annexa. hoc nō
soluit. qd fm veritatez sacri nō sunt vt annexa. Item
sacri ē signū essentialiter. Sed plurificato supiori plu
rificat inferi. Sed in eucharistia sunt plura signa. g. 7
plura sacra. Si dicas qd plura sunt signa rōe societuz.
sed vñū significatū. 7 ideo vñū sacri. Contra. in noie ē
vor 7 significatū sicut in sacramēto. Sed mar. et rē
et si idē significant. tamē diuersa sunt noia. g. et in sacro
isto 7 si idē sit res. plura tñ debent dici sacramenta. Itē
ista duo cōstituit sacri vñū 7 elemētū. elemētū i rōe ma
terialis. verbū in rōne formalis. g. vbi plura verba 7 e
lementa. ibi plura sacra. Sed sic ē i pposito. Si dicas
q ordinata sunt ad vñū. 7 iō sunt vñū. Contra. cā vni
uersalis 7 picularis ad vñū effectū ordinant. nec tamē
sunt vna sed plures cause. g. rē. R. dōm qd vnitas sa
cramenti non ē vnitas simplicitatis. cōstat em ex ver
bo 7 elemēto. sed integritatis nec integritatis absolute
sed in cōpatione. qd nō vniunt in tercio tanq̄ in forma
sed tanq̄ in signo. Quonia ergo hoc sacramentū q̄uis
duo signa contineat 7 duo verba. qd tñ ex hīs pfectum
resultat signū 7 ordinatū ad vñū scz ad vnionem corpis
mystici. ideo ē vñū sacramētū. Rō autē talis integra
ris 7 ordinatōis vñū dispositōe venit a natura. qd nec
panis est per se plene reficiens nec vñū sed vtrūq̄ vna
plena refectio in natura venit ex vtroq̄. 7 ita disposita
sunt ad vñā refectōez signandas. Sed cōpletue venit
ab institutiōe diuina. que vna institutio hec duo signa

ordinauit ad significandā vñā perfectā refectōem. 7 iō
vñū sacramētū rōne nature 7 institutiōis diuine. vñ qd
ex pluribz integraf. iō Grego. materialit loq̄ndo in col
lecta dicit sacramēta. Quia vero vna ordinatōe ordia
tur. iō statim dicit rē psta vt hoc tñ sacramentū rē. 7 sic
patet illud Grego. Ad altud qd obijct qd plura sunt
signata. dōm qd vñū est propter alterū 7 p alterū. qd ve
rū signat mysticū. Ad illud autē qd obijct de sanguie
dōm qd annexa sunt. Tñ sicut oblatio agni 7 eius sang
uinis nō sunt due oblatōes vel sacrificia. sic in pposito
intelligendū. Et illud non sufficit. dōm qd ordinant ad
vñū significatū vltimū. Ad vltimū qd obijct qd sūt plu
ra signa. dōm qd integraliter loquēdo 7 materialiter ve
rum ē. quia plures species sed tamē vñū signū integrū
sicut ostensū est. nō sic diuersē voces sunt vñū nomen.
imo diuersas rōnes habent innocescendū diuersas istū
turtōes. iō plura noia. Si autē vñā haberent institutiōz
vñū ēēt nomē. sicut hoc nomē bonaventura. 7 hoc noi
men bonū bō. Ad aliud sūt patet nō sio. qd q̄uis sint
duo verba 7 elemēta. vñū tamē sunt sacramētū. qd obijct
et elemētū nō cōuentūr ad vñū sacramētū. nisi rōne in
stitutiōis ordināris ad vñū. quia ergo hec est institutio
illa plura ad vnum ordinans. ideo vñū sacramentum.
Per hoc patet qd non est simile de causa vniuersali. qd
non tantū ad vñū effectū cāe picularis ordinat vniuer
salis sed ad multos alios. Sed hec duo ad vnum per
fectum sacramentum ordinant. Perfectū inq̄ dico qn
tum ad significatiōem. quia in neutro saluatur ratio
perfecte refectōis per se. sed in vtroq̄ simul vt tacitū
est.

Distinctio. ix. de eucharistie sacro p pationem ad suscipientes vel māducantes.

E sicut due sunt res illi sacramēti rē. Supra
egit magister de sacramēto eucharistie in se. hic
incipit agere per cōpationem ad māducantes
Et quoniam circa māducationē eucharistie dupliciter
fuit erratum. 7 q̄stum ad māducantē. 7 quantū ad ci
bum qui māducāt. ideo hec ps habz duas partes. In
prima magister excludit errorem quantū ad māducantē

res. quia dixerunt aliqui malos non māducare verū
corpus xpi. In secunda excludit errorem quantū ad ci
bum. quia dixerunt aliq̄ a nullis sumit verum corpus
xpi. 7 hoc facit infra dis. x. Sunt item aliq̄ precedentuz
insaniam rē. Prima pars habet tres partes. In pma
parte magister dicit veritatem. In secūda manifestat
mentientes. ibi. Nec verba 7 alia bmoī. In tercia dis
soluit ex hīs locutiones multiplices. ibi. Scdm hos
duos modos sumendi.

DI IX
Aug. de dilectōz. Rō ar
p̄bis eua. Ire magis dicit
de fide duplex ē
q; fides respicit
intellectū 7 affe
ctū. 7 ita vtroq̄
mō vnit. Item

Crede 7 mā
ducasti. Lōtra
hec Aug. verba
obf. cū em sūma
vniō 7 incorpo
ratio sit i chari
tate. videtur po
tius qd deberet
dicere dilige. et
māducasti. qd
crede. R. dōm
q; ip̄e intelligit
de fide opante p
vilectōz. Rō ar
p̄bis eua. Ire magis dicit
de fide duplex ē
q; fides respicit
intellectū 7 affe
ctū. 7 ita vtroq̄
mō vnit. Item

Determinat veritatē qd ma
lū māducāt verū corpus xpi. et
agit de duobz modis māducā
di.
Esicut
que sūt res illi sa
cramenti. ita etiā
duo mō māducādi. Un⁹ sacra
scz quo boni 7 mali edūt. alter
spūalis qd soli boni māducant.
Un⁹ aug. Quid est xpm mādu
care. Nō ē h soluz in sacro corp⁹
eius accipere (multi em i digne
accipiūt sed in ip̄o manere 7 ha
bere ip̄m in se manētē. Spūalit
em māducāt qm vnitate xpi et

ecclesie quā sacz significat ma
net naz qd discordia xpo. nec car
nē xpi māducatur nec sanguinē
bibit. 7 stante rei sacri ad iudi
ciū sui quotidie accipiat. Spūa
lem māducatiōem Aug. distin
guens a sacrali ait. vt qd paras
ventrē 7 dentem. Crede et mā
ducasti. Crede et em in eum h
est comedere panem 7 vinum
Qui credit in eum māducatur
eum. Item quomodo mādu
candus est christus. Quomo
do ipse dicit. Qui māducatur
carnem meam et bibit sangui
nem meum in me manet 7 ego in
eo. Si in me manet et ego in

alia rō est. qd lz
charitas pfecti
dicar vntōne. in
p̄petas māduca
tōis magis in a
ctu fidei inuenit
q; credens ma
sticat recogitan
do. sed diligens
nō incorparat.
sed incorparat.
b Crede et em in
in eū rē. Lōtra.
Videlē falsū di
cere. quia illud
est spūale scz cre
dere. hoc est cor
pale. ergo vñuz
R. dicendum
q; hoc non ē dū